

Miscel·lània genealògica

DEDICADA A UN 'HOMENOT' DE JOSEP PLA: SATURNINO XIMÉNEZ

Antoni Tuduri

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

A només 5 minuts caminant del passatge de Tasso -ja citat a la miscel·lània 22-, anant cap a la mar, a Barcelona hi ha un carrer de nom Ali Bei. Aquest personatge no és altre que Domingo Badia i Llebrich (Barcelona, 01/04/1767 - Damasc, 1818), conegut per les seves aventures més o manco rocambolesques i que va ser espia i conspirador, a més d'altres ocupacions i, sobretot, bon coneixedor del món àrab. Sembla clar que Víctor Balaguer, autor del nomenclàtor de l'exemple barceloní, va emprar l'aura romàntica d'un català del que ha perdurat el seu 'àlies' sobre el seu nom verdader.

Dic això per tal de poder fer un cert paral·lisme amb un menorquí del que no ha quedat gaire rastre i que vaig descobrir, en primer lloc, a través d'un obsequi del mestre D. Joan Hernández Mora, consistent en un exemplar d'un opuscle editat com a separata de la «Revista de Menorca» de data juny de 1952 i del que es van imprimir 100 exemplars (el meu és el número 73) i, posteriorment, mitjançant un article signat per Miquel Àngel Limón, que em va portar a l'agradable descobriment de la magistral descripció de Josep Pla al 'homenot' Sadurní Ximénez.

Avui en dia, només cal posar el seu nom a la Wikipedia de torn (Saturnino o Sadurní Ximénez; la 'x' li devia semblar més periodística i exòtica que la 'g' o la 'j') per poder llegir unes descripcions més o manco completes de la vida i miracles d'aquest periodista, escriptor, conferenciant, viatger, traductor directe de la llengua russa, conspirador i no sé quantes coses més, casat amb la filla d'un general tsarista i amic personal de Txejov (Chejov o com ho vulgueu veure escrit) amb una biblioteca de més de 25.000 llibres que van ser cremats pels bolxevics, segons va deixar dit ell mateix a una carta dirigida al president de l'Ateneu Antonio Victory. A més, de rebot, a les memòries de Francesc Cambó surt aquest personatge amb unes pinzellades prou il·lustratives del

seu tarannà. El trobà per primera vegada a Marroc l'any 1907, on feia poc s'havia produït el desembarcament a Tànger del kaiser Guillem i sembla que Sadurní Ximénez havia tingut part molt activa en la seva preparació. A més, Cambó diu textualment: «Allí vaig conèixer l'interessant aventurer que, després havia d'acompanyar-me en tants viatges». En resum i com ja he dit, un personatge que a altres contrades seria prou conegut i reconegut; autor d'un caramull d'articles periodístics, corresponsal de guerra i amb un considerable número de llibres i publicacions de tota mena i condició. Un detall de com devia ser la seva fama d'aventurer és que, fins i tot, Pío Baroja diu que se'l va trobar a Suïssa l'any 1937, quan Sadurní Ximénez havia mort a París a l'any 1933, als 80 anys, atropellat per una motocicleta. Certament, una mort massa prosaica per a un personatge de la seva categoria.

I aquí, a Menorca, qui el coneix? Crec que, apart d'uns quants lletraferits, el desconeixement és penós, com diuen avui.

Si els lectors segueixen aquestes retxes, podran saber que Saturnino (Sadurní) Ximénez (Giménez) Enrich va néixer el dia 7 de març de 1852 a l'Illa del Rei, fill de Francesc Jimenez (amb 'j') Guitet, de Barcelona i de Teresa Enrich Palliser, de Maó, però amb ascendència documentada d'Alaior. Pel que sembla son pare era el director de l'hospital, a més de responsable del diari «El Eco de Menorca». Val a destacar que, a una de les seves cartes dirigides al president de l'Ateneu de Maó, Sadurní recorda el seu primer mestre, Josep Hospitaler, amb veritable devoció.

No seria, crec, una mala idea que els impulsors de la restauració de l'Hospital de l'Illa del Rei dediquessin qualche indret, ja fos un carrer, la plaça gran o, simplement, el banc que hi ha just a la puja da a la plaça a qui és, possiblement, un dels més destacats personatges (sinó el que més) nascuts a la *Bloody Island* del port de Maó.

Pel que fa a les relacions de sang un servidor en té 6, amb un número de bots de 21, Antoni Guasch Bosch en té 23 amb 20 bots mínims i Rafel Aedo Pons en té 14, amb només 14 bots i, fins i tot, don Joan Hernández Mora tenia 2 relacions directes, amb 19 bots.